

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการรับมือในพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและที่มาของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) และศึกษาทักษะของผู้ปกครองต่อการรับมือในพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับครอบครัวและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ความรู้เกี่ยวกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พร้อมกับนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาทักษะของผู้ปกครองต่อการรับมือในพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเชิงสำรวจ คือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา จำนวน 154 ราย ของจำนวนเด็กและเยาวชนทั้งหมด 287 ราย และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในสถานแรกรับเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี จำนวน 32 รายของจำนวนเด็กและเยาวชนทั้งหมด 60 ราย รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 186 ราย และประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ปกครองของเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดที่เจ้าหน้าที่ตำรวจศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี ควบคุมตัวมาตักเตือนจำนวน 6 ราย ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับศึกษาเชิงสำรวจ และสำหรับศึกษารายกรณี มีลักษณะคำถามชนิดปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pretest) กับผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีได้รวมอยู่ในประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาตรวจหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่น.84 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจ

ให้คะแนน หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test และค่า F-test หรือ One-Way ANOVA ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดทำข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับแปลงผลเป็นค่าทางสถิติ (SPSS for Windows) นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการศึกษาโดยวิธีเก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาและการสัมภาษณ์พร้อมกับการศึกษา เอกสาร บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการศึกษา และวิเคราะห์เปรียบเทียบควบคุมกันไปสามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-44 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาท โดยมีจำนวนบุตรหลานที่อยู่ในการอุปการะเลี้ยงดู 2-3 คน ด้านความเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวใน สถานควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็น บิดา/มารดา ของเด็กและเยาวชน

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลาน

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลาน โดยใช้เกณฑ์ตามกฎกระทรวง กำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พ.ศ. 2549 ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งออกตาม อำนาจ ตามความในมาตรา 4 และ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลานพบว่า ส่วนใหญ่ บุตรหลานมีพฤติกรรม เสี่ยงต่อการกระทำผิด ตามกฎกระทรวงกำหนด โดยผู้ปกครองมีความเห็นว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมรวมตัวกันมั่วสุม เพื่อก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นหรือกระทำการอันขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีมากที่สุด และพฤติกรรมเสี่ยงที่บุตรหลานของกลุ่มตัวอย่างประพฤติน้อยที่สุดคือ ซื้อหรือขายบริการทางเพศ เข้าไปในสถานการค้าประเวณีหรือเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาในรายข้อโดยเฉพาะ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ที่ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อคำถามว่า บุคคลที่บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรมีโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับมาตรา 26 (3) โดยในเรื่องที่ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มากที่สุด คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ต้องการส่งเสริมความร่วมมือของบิดา มารดา ผู้ปกครองในการดูแล คุ้มครอง สิทธิและสวัสดิภาพของเด็กมากยิ่งขึ้นมากที่สุด และเรื่องที่ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 น้อยที่สุด คือ พระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ม. 26 (3)

จากการศึกษาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหาของพระราชบัญญัติ พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ที่กำหนดว่าไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือนำจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด หากผู้ใดฝ่าฝืนมาตราดังกล่าวมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งผู้ปกครองเห็นด้วยว่าการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้บิดา มารดา ผู้ปกครองให้การดูแลบุตรหลานมากยิ่งขึ้น ทำให้เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดีมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่าการออกกฎหมายดังกล่าวเป็นผลดีที่จะช่วยส่งเสริมให้บิดา มารดา ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานมากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อ มาตรา 26 (3) พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นดีว่าการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จะช่วยลดปัญหาการประพฤติตนไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนได้ แต่จากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องทัศนคติของผู้ปกครองต่อ

วัตถุประสงค์ของการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ผู้ปกครองยังมีความเห็นไม่แน่ใจว่าแม้จะมีการกำหนดข้อห้ามและบทลงโทษสำหรับผู้บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งหมายความถึงบิดา มารดา ผู้ปกครอง จะสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนให้กับบิดา มารดา ผู้ปกครองได้ และผู้ปกครองยังไม่แน่ใจว่านอกจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว การออกกฎหมายยังอาจมุ่งเน้นการลงโทษบิดา มารดา ผู้ปกครองมากกว่าการคุ้มครองเด็ก ผู้ปกครองมีความเห็นด้วยว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) มีเนื้อหาที่มีความชัดเจนครอบคลุมและเข้าใจง่าย

การศึกษาศักยภาพของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ด้านบทลงโทษ พบว่า ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการกำหนดโทษบุคคลที่ฝ่าฝืน มาตรา 26 (3) ที่หมายความถึง บิดา มารดา ผู้ปกครองที่หากปล่อยปละละเลยหรือสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรหลานมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผู้ปกครองมีความเห็นว่าแม้กฎหมายกำหนดโทษบุคคลที่ฝ่าฝืน มาตรา 26 (3) ซึ่งหมายความถึง บิดา มารดา นั้น ไม่ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา ผู้ปกครองกับบุตรหลาน ผู้ปกครองเห็นว่าควรมีการตักเตือนและให้คำปรึกษาก่อนดำเนินการลงโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้ในการศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองต่อบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน มาตรา 26 (3) พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่าบทลงโทษ ที่รุนแรงไม่ได้มีผลต่อประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ปกครองมีความเห็นว่าการป้องกัน แก้ไข พฤติกรรมไม่เหมาะสมของเด็ก ควรมุ่งที่ตัวเด็กมากกว่าบิดา มารดา ผู้ปกครอง

การศึกษาศักยภาพของผู้ปกครองต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ด้านการดำเนินการและผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) พบว่า ผู้ปกครองเห็นด้วยว่ากับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) เพื่อให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐควรปฏิบัติตามมาตรา 26 (3) อย่างเคร่งครัด ผู้ปกครองมีความไม่แน่ใจถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 26 (3) ว่าอาจเป็นช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ จากการศึกษาพบว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่ามาตรา 26 (3) สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก ผู้ปกครองเห็นว่าการบังคับใช้ มาตรา 26 (3) จะช่วยลดปัญหาการประพฤติตนไม่เหมาะสมของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ที่ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ต่างกัน มีทัศนคติต่อการรับผิดในพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ทัศนคติของผู้ปกครองต่อการรับผิดในพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ปกครองต่อการรับผิดเมื่อเด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะในแนวทาง ดังต่อไปนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. ควรทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้แก่ประชาชนได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดในฐานะประชาชน และผู้ปกครองในรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยเฉพาะมาตรา 26 (3)

2. ควรมีการออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อพบปะและให้คำปรึกษา แนะนำ ในสถานศึกษา ชุมชน เพื่อสร้างความรู้ และความตระหนัก เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ข้อปฏิบัติ ข้อห้าม ตลอดจนสิทธิและสวัสดิการอันพึงได้รับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) ให้แก่เด็ก

3. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู การบำบัด แก้ไข ปัญหาพฤติกรรม ครอบครัวบำบัด แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง ตลอดจนเด็กและเยาวชน เพื่อป้องกัน และแก้ไข ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน โดยมีวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษ

4. ควรมีการติดตามประเมินการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (3) เพื่อติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายในการปกป้อง คุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก และเพื่อให้ทราบ ปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

5. ควรมีการติดตามประเมินผลในภาคสังคมภายหลังมีการประกาศใช้มาระยะหนึ่ง ว่าการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวส่งผลดี ผลเสียต่อสังคมโดยรวมอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง พัฒนาเนื้อหาวิธีปฏิบัติของกฎหมาย ให้มีความ

เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และเกิดผลดีต่อประชาชน สังคมอย่างแท้จริง

6. เจ้าหน้าที่ของรัฐควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ทั้งในด้านองค์ความรู้ เทคนิคการปฏิบัติงาน ตลอดจนเสริมสร้างความตระหนักรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

ครอบครัว

ผู้ปกครองควรเพิ่มความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและให้การอุปการะดูแลอย่างใกล้ชิด แบ่งเวลาให้กับครอบครัวโดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัว

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในกำหนดแนวทางในการบำบัด แก้ไข บุตรหลานแต่หากผู้ปกครองเป็นสาเหตุหลักสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ควรมีการส่งต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบำบัด แก้ไข ผู้ปกครอง ตามสภาพปัญหาและความจำเป็น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 26 (3)
2. ศึกษาผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 26 (3) ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน
3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 26 (3)
4. ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อแนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการป้องกัน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน